

Úkoly na 1. – 5. června

ČESKÝ JAZYK 8. A

MLUVNICE: • Interpunkce - pracovní sešit str. 27 celá
 • Test č. 4 – pracovní sešit str. 30

LITERATURA: • pracovní list Frankenstein + Evžen Oněgin (pouze do úkolu 10)
 • zápis od sešitu:

ROMANTISMUS

= umělecký směr 1. poloviny 19. století

znaky: - klade důraz na city, fantazii

- pocit osamění, odcizenosti, nepochopení společnosti
- náměty čerpá hlavně z lidové slovesnosti a středověku
- obdiv k přírodě, exotice,
- romantický hrdina = vyděděnec společnosti (tulák, hrbáč, loupežník, kat, cikán,...), většinou končí špatně
- často nešťastná láska, rozpor sen X skutečnost
- tajuplné prostředí – jezero, noc, zřícenina, temný les, katedrála, věznice, hrad,...

autoři: V. Hugo (*Chrám Matky Boží v Paříži*)

A. Dumas (*Tři mušketýři*)

M. Shelley (*Frankenstein*)

A. S. Puškin (*Evžen Oněgin*)

K. H. Mácha (*Máj*)

Poměry anglického lidu byly v tu dobu skutečně Král Richard byl držen v cizině jako vězeň a krutého věvody rakouského. Ani místo králova pobytu nebylo známo, málo se vědělo o jeho osudech v širokých vrstvách jeho poddaných, kteří za jeho nepřítomnosti trpěli pod útakem menších pánů. Princ Jan, spočený s Filipem Francouzským, nepřitelem Lvího Srdce, všemi prostředky působil na věvodu rakouského, aby protahoval zajetí jeho bratra Richarda, kterému byl přece tolik zavázán za tolikou přízeň.

přeložila: Libuše Vokrová

6. Doplní přídavná jména ve správném tvaru na vynechaná místa v textu 2:

vlastní, proradný, uhlavní, drtí, prabrdný

7. Doplní jména (tituly) do tabulky.

Anglický král	Bratr	Nepřítel	Věznitel	Přezdívk
anglického krále	anglického krále	anglického krále	anglického krále	anglického krále

MARY SHELLEY: FRANKENSTEIN

Jedné smutné listopadové noci jsem se dozil dokončení svých snah. S úzkostí, která téměř hraničila s agónií, naskládal jsem kolem sebe životodárné přístroje, abych mohl vdechnout jiskru života do neživé hmoty, která mi ležela u nohou. Byla jedna hodina po půlnoci, děst bubnoval neutešně do oken a svíčka již dohořivala, když za posledního záblesku světla jsem spatřil, jak můj výtvor otevřel matně žluté oko. Jeho dech byl těžký a údy se mu křečovitě zmítaly. Jak mám vylicit své pocity při této úděsné události nebo jak popsat stvůru, kterou jsem s tak nesmírnými strážněmi a obtížemi vytvořil? Údy byly souměrné a rysy v obličejí jsem vybíral tak, aby byly krásné. Krásně! Bože můj! Žlutá kůže sotva skryla soustavu svalů a žil, vlasý byly leskle černé, rozevířte, zuby bělostně jako perly, jenže tento lesk tvořil tím strašnější kontrast s vodovými očima, které měly téměř stejnou barvu jako špinavé oční dílky, v nichž byly zasazený, jako svařetá pokožka a úzké zatřpkle rty. (...)

Nadzdvihi záclony lůžka a jeho oči – mohou-li tak být nazývány – upíraly se na mě. Rozevřel rty, zamumlal několik neartikulovaných zvuků a tváře mu zkrivil úšklebek. Snad promluvil, já ho však neslyšel. Napřáhl ruku, zřejmě aby mě zadřel, ale já jsem vyskočil, seběhl dolů po schodech a utekl na dvůr v domě, kde jsem bydlil. Tam jsem nanevš rozčilen a pln úzkosti prochodil celou noc a pozorně naslouchal seběhemnému zvuku, který by mě mohl varovat před příchodem onoho dábelského netvora, jemuž jsem tak neblaze věnoval život.

přeložila: Sandra Votavová

1. O uvedené ukázce lze s jistotou tvrdit, že (správně může být více možností)... Svě rozhodnutí zdůvodni.

- a) z hlediska čtenářských zkušeností se jedná o četbu velmi náročnou
- b) má schopnost zaujmout čtenáře
- c) působí na čtenářovy smysly

2. V ukázce lze spatřit typické rysy literatury romantismu. Vybarvi ty charakteristické rysy, jež odpovídají ukázce a také se objevují i v dalších dílech romantismu.

- strach
- souměrnost
- idylčnost
- sen
- vyjimečnost
- humor
- spokojená láska
- reality
- kontrast
- samota
- osud celé společnosti
- dokonalost
- tajemná místa

3. Rozhodni, zda se jedná o pravdivé tvrzení či nikoli. (Pomoci ti může Internet.)

ANO NE

Námět a postava Frankensteinova se stala předlohou pro mnoho filmů.

Doba vzniku díla je dobou probíhající Velké francouzské revoluce.

U nás tvořil literaturu s podobnými prvky zejména J. K. Tyl.

Dílo je žánrem detektivního románu.

V ukázce jsou patrné protiklady.

Dílo by mohlo být varováním před důsledky vědeckých experimentů.

R S

Hlavní postava hororového díla, která stvořila děsivou obludu a vdechla jí život,

se jmenuje _____ Frankenstein.

ALEXANDR SERGEJEVIČ PUSKIN: EVZEN ONĚGIN

1

Miláček přepychu a slasti
má v šeru měkce ustláno.
Vstává až v poledne a znova,
do stejné rušné noci vplouvá,
zas pozvánky, a nejmíň tři,
Včera, dnes, zítřa,
Jak prosím? Jestli poznal štěstí,
když nebyl otrok závazků,
když neměl nouzi o
o dary mládí, o neřeší?
Zda užíval si vesele,
zdrav na duchu i na?

v srdci měl tíhu únavy,
po krátkém čase ztrácel
o celé krásné pohlaví,
a nevěry ho omrzely,
přestával chodit za přáteli,
i přátelství se rozklíží,
když krocenovi s lanyží
máte dát bublinkovou lázeň
a sypat vtípy z rukávu,
ač to chce obklad na hlavu.
Byval do soubojů blázen,
ted pohrdal však čimkoli:
Půtkou slov, šavli, pistolí.

přeložila: Olga Mašková

2. Co to jsou lanyže?

- a) druh rýže
- b) druh brambor
- c) druh těstovin
- d) druh hub

3. Doplň, jak se vyvíjel Oněginův zájem. Použij citace z ukázky.

4. Doplň výrazy z ukázky pro:

zájmy	na začátku	po nějaké době
o společnost		
o ženy		
o souboje		

pocit blaha	hříšný pozitek
bída	spor

1. Doplň do textu 1 slova, aby byl zachován rým.

5.

Cím se liší šavle od meče?

2

Stál bez pohnutí před Tatjanou a mluvil. Teprv po chvíli a mluvil. Psala jste mi, ano, promluvil. Zradily vás city studánkové čisté, vyznávala jste se ve svém a upřímnost tak nezvyklá, do skrytu duše pronikla, stržených se dotkla pláše. Nač ale hýřit se slovy, mě at vám odpoví, tak jako promluvil vaše: vyznávám se stejně upřímně, pak posoudíte zas vy mne. Kdybych se troufal uzamknout se do čtyř v roli manžela, kdyby mi krásný úděl otce

má hvězda neodepřela, kdyby mě mohly u nevěsty vidiny rodinného štěstí okouzlit příslibem svých krás, o požádal bych vás. Já ke štěstí však nemám mě srdce je mu vzdálené. Co by tu vaše ctnosti zmohly? Nejsem jich hoden – vím, že ne manželství (věřte měmu slovu) sevělo by nás do Kdybych vás měl rád nevím jak, láska mi zevšeďní a pak, pak nad ničím se neustrnu, Váš – tím jsem si zcela jist, probudí jenom nenávisť.”

Přeložila: Olga Mašková

8.

Proč Oněgina Tatjanina upřímnost v dopise tak překvapila?

- a) Nečekal, že to napíše.
- b) Nevěděl, že ho má ráda.
- c) Nebyl zvyklý na upřímnost.
- d) Nedá se přesně určit.

10.

Rozhodni, která informace je pravdivá?

- a) Oněgin si chce Tatjanu vzít.
- b) Oněgin si myslí, že Tatjana nebyla v dopise upřímná.
- c) Oněgin si myslí, že neumí být šťastný.
- d) Oněgin by byl na Tatjanu zlý, až by jí láska zevšeďněla.

9.

Nahrad vyznačená slova synonymy.

- 1) hýřit slovy:
- 2) kdybych si troufal uzamknout se:
- 3) krásný úděl:
- 4) vidiny:

PRAVDA – LEŽ

PRAVDA – LEŽ

PRAVDA – LEŽ

PRAVDA – LEŽ

11.

Co to jsou souchoťny?

- a) střešní potíže
- b) plicní tuberkulóza
- c) puchýře
- d) horečnaté onemocnění

3

Nepohne její lhostejnost, kdyby stál před ní bez hlavy. Jak ostatní ho doma hostí, u cizích krátce pozdraví, někdy mu řekne dvě tři slova, jindy se nevšímavě chová, a v ničím koketěrie – Ta vyšším kruhům cizí je.

Oněgin má už v očích stíny: ona se nerdí, nečasne. Oněgin chřadne, nakrásně by mohl chytit souchoťny. k doktorům už se dostal z ní a od nich málem do lázní. *Přeložila: Olga Mašková*

12.

Jaký význam má slovo kruhy ve spojení: vyšší kruhy?

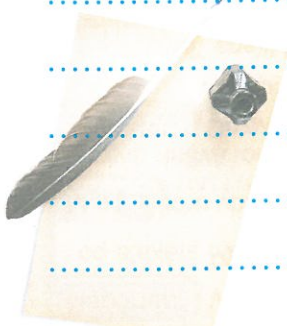
13.

Co neznamená slovo chřadnout?

- a) plocha
 - b) člověk
 - c) rodina
 - d) společnost
- a) umřít
 - b) hynout
 - c) scházet
 - d) trátit se

14.

Plachá Tatjana se na první pohled do Evžena Oněgina zamílne a píše Oněginovi milostný dopis. Pokus se vymyslet a napsat kousek dopisu, kterým Tatjana vyznává své city k Oněginovi.

MICHAEL JURJEVIČ LERMONTOV: SMRT BÁSNÍKA

Zahynul básník, sluha citi a práva, olovo v hrudi, v žilách pomluv jed, už klesla jeho hrda vzpurná hlava, jež nedovedla krivdu promíjet. Zteč malicherných pletich neumělo snést spravedlivé srdce poety. Zved proti světským předsudkům své čelo – a zabily ho podle klevety. Je mrtev... K čemu jsou teď pozdní slzy, nářky a prázdňé pochvaly? Jak snést omiluvy, lži a všechen ten kritik drzý? Osud se splnil. Dokonáno jest. Vy, vy jste jeho volnou duši štilali, vám vzácný dar byl na obtíž, vy, vy jste z jiskry rozdmýchali oheň, jenž dávno hrozil již.

A vy, naduté, pyšné děti otců, jimž ziskávaly věhlas neřestí, ničíte poslušně čest rodů po staletí stíhaných potupou a knutou neštěstí. Stojíte u trůnu jak šelem smečka dravá, gěnia, svobody, slávy jsme katani. Svůj záměr ukryli jste pod zástěrku práva a pravdu před vámi už nikdo nebrání. Přiďte však boží soud i na zrádce a kata. Ten hrozny soudce, který všechno vl, neskioní hlavu před hromadou zlata a před zločinci, jakými jste vy. Můžete křičet, klevět jak chcete, nepomůže vám žádná intrika. Svou černou krev nikdy nesmyjete svatou krev básníka. *Přeložil: Emanuel Frynta*

1.

Doplň odpovědi do rozhovoru v reportáži. Drž se textu básně a rozumně využíj i svou fantazii.

Velký ruský básník byl pohřben... Jeho smrt vyvolala ve společnosti velkou diskusi. Avšak básně Michaila Jurjeviče Lermontova, která reaguje na skon bouřliváka M.J. Lermontova najít a získat od něj vyjádření pro naše noviny.

Reportér: Michail Jurjevič, nechápeme zcela, jak básník zemřel. Hovoříte o olovu v hrudi a jedu v žilách. Můžete nám to nějak blíže objasnit?

